

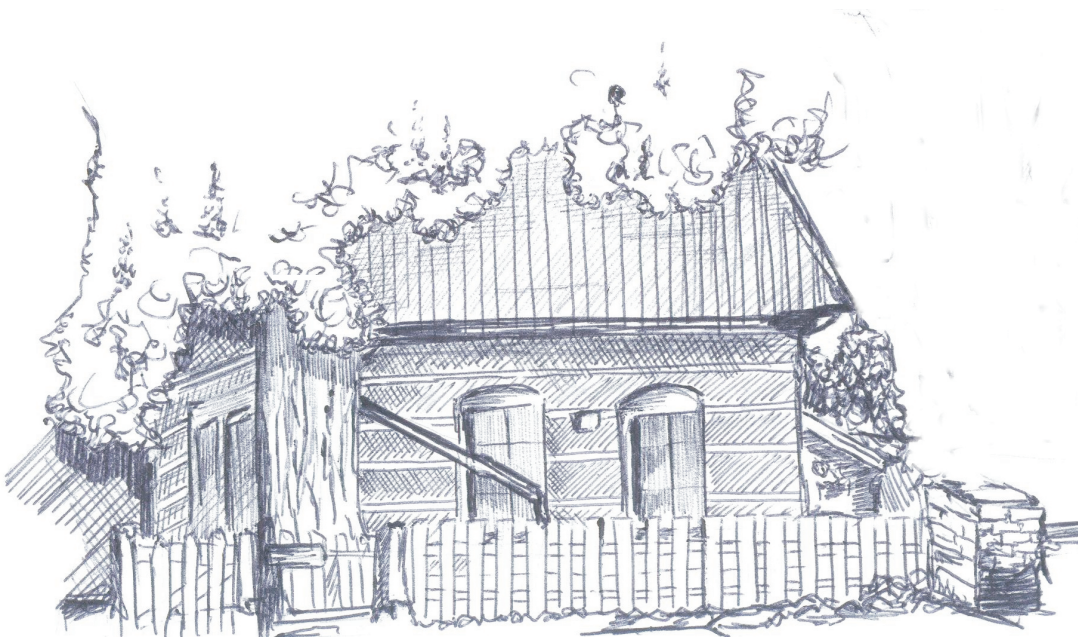

Lipské ozvěny

číslo 2

ročník 17

červen 2015

čtvrtletník obce Lípa nad Orlicí

Slovo starostky

Váení spoluobčané,

dovolte mi tímto seznámit vás s aktuálním děním v naší obci.

V březnu proběhla plynofikace bytu čp. 23 u obecního úřadu, kdy došlo ke změně způsobu vytápění, původně byl byt vytápěn pouze tuhými palivy bez ústředního topení. Špatnou zprávou, kterou jsme obdrželi v květnu, bylo zamítnutí naší žádosti na vybudování bezpečného přechodu pro chodce s názvem: „I/11 Lípa nad Orlicí – přechod pro chodce“ Státním fondem dopravní infrastruktury ČR (SFDI). Hlavním důvodem bylo dle pracovníků SFDI, že předložené stavební povolení bylo vydáno nesprávným silničním úřadem. Dle výkladu zákona o pozemních komunikacích, kterým se řídí SFDI a Ministerstvo dopravy, jsou přechodové ostrůvky součástí komunikace, a tudíž musí být stavební povolení vydáno krajským úřadem. Krajské úřady mají ovšem svůj výklad toho samého zákona a trvají na tom, že přechodové ostrůvky nejsou součástí komunikace, proto neslouží k řízení dopravy, ale pouze k bezpečnosti osob přecházejících silnici. V současné době se tato problematika řeší i s Ředitelstvím silnic a dálnic (ŘSD) v Hradci Králové. Jisté je to, že v letošním roce k vybudování přechodu pro chodce pravděpodobně nedojde vzhledem k rozdílným výkladům zákona. ŘSD přislíbilo, že v nejbližší době alespoň obnoví „zebru“ na přechodu, aby byl přechod viditelný z větší vzdálenosti.

V současné době je připravováno poptávkové řízení na opravu komunikace a chodníku na „horním konci“, součástí této opravy bude také oprava chodníku u silnice č. I/11. K realizaci by mělo dojít o prázdninách a ukončena by měla být nejpozději do 15. 9. 2015.

Na prázdniny je také plánována oprava střechy na přístavku u základní školy. Celý přístavek je v havarijním stavu, v letošním roce dojde tedy k opravě střechy, aby jí nezatékalo. Příští rok dojde k opravě pláště budovy přístavku.

Úspěšní jsme byli v podání žádosti na Státním fondu životního prostředí ČR (SF P) na svázení bioodpadu v naší obci. V nejbližší době dojde k podpisu smlouvy a následovat bude realizace. Nakoupeny budou kontejnery na bioodpad, které budou umístěny na stanovištích v obci, a to od jara do podzimu. Občané tak budou moci do těchto kontejnerů bioodpad umístit kdykoliv. Do kontejnerů se bude ukládat pouze odpad, který nevyžaduje žádné další zpracování, např. tráva, listí, zbytky z domácnosti. Větve a další materiál, který je nutné rozdrtit, budeme i nadále svážet formou mobilních svozů společností ODEKO s.r.o.

Na základě výzvy z úřadu práce jsme se přihlásili jako uchazeatel na uzavření dohody na vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací a poskytnutí příspěvku, spolufinancovaného ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu. Díky tomu jsme získali finanční příspěvek, který ze 100 % pokryje mzdu a odvody za pracovníka, který nám byl doporučen Úřadem práce. Jedná se o slečnu Nikol Kríovou, která bude v naší obci pracovat jako administrativní pracovníce a pracovníce údržby obce.

Blíží se prázdniny a čas dovolených, a tak mi dovolte popřát Vám prázdniny plné sluníčka a odpočinku !!!!

Monika Vrátilová,
starostka obce

KÁCENÍ MÁJKY A DĚTSKÝ DEN

V sobotu 6. června 2015 se na hřišti v Lípě nad Orlicí konala již tradiční akce Kácení májky a dětský den. Program zahájily děti z naší mateřské školy z Lípy nad Orlicí, které si pod vedením kantorek připravily pásmo básniček a písniček. Nechyběly ani tanečky, které děti zatančily okolo naší májky. Na závěr děti společně s hasiči májku skácely.

Následovala dvě vystoupení taneční skupiny SmoT z Týniště nad Orlicí, která byla profesionální a pro diváky jistě velmi zajímavá.

Potom již začal dětský den, který si pro děti připravily členky kulturní komise a hasiči. Pro děti bylo připraveno 12 soutěží, ve kterých děti v týmech získaly novou lipskou měnu – 1 lip. Za vysoutěžené korunky si potom mohly ve stánku zakoupit různé odměny, např. bonbóny, lízátko, kníčky, magnetky a placky se zvířátky apod. K soutěžením a tancům dětem hrál DJ Kassa.

Dětský den zakončili hasiči překvapením pro děti – pěnou, kterou nastříkali na tréninkové hřiště. Letos nám počasí přálo a slunce pálilo, a tak pěna a následné chlazení bylo pro děti osvěžující.

Velký dík patří členkám kulturní komise a také hasičům za přípravu krásného odpoledne pro děti. Děkujeme také TJ Sokol Lípa nad Orlicí za zapůjčení hřiště a panu Petru Charvátovi za osekání trávy na stanovištích kolem hřiště. S díky nesmíme ani zapomenout na děti a kantorky z mateřské školy, za přípravu a nacvičení programu ke kácení májky.

Monika Vrátilová
Foto: Jindra Koldinská

Fotografie v levé části stránky je z konce dubna a zachycuje stavění máje. Tři menší fotky vpravo byly pořízeny na dětském dni a při kácení máje v červnu.

USNESENÍ Z VEŘEJNÉHO ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE LÍPA N. O. č. 5 ze dne 23. 4. 2015

Program:

- Kontrola usnesení
- Informace o stavu účtů obce
- Rozpočtové opatření č. 2/2015
- Závěrečný účet obce Lípa nad Orlicí za účetní období 2014
- Schválení účetní závěrky obce Lípa nad Orlicí za účetní období 2014
- Převedení hospodářského výsledku obce Lípa nad Orlicí za účetní období 2014
- Schválení účetní závěrky příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Lípa nad Orlicí za účetní období 2014
- Převedení hospodářského výsledku příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Lípa nad Orlicí za účetní období 2014
- Souhlasné prohlášení o určení vlastnictví
- Dodatek č. 15 ke smlouvě o provozování infrastrukturního majetku
- Plán obnovy vodovodů
- Dodatek č. 1 ke smlouvě o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů
- Smlouva o bezúplatném převodu majetku
- Smlouva o dílo – územní plán Lípa nad Orlicí, pro opakované veřejné projednávání
- Zpráva o bezpečnostní situaci za II. pololetí roku 2014
- Dodatek č. 1 ke smlouvě o pronájmu bytu čp. 23
- Dotační řízení SFDI
- Různé

Doplnění programu:

- Informace z DSO Poorlicko
- Cenová nabídka na dodávky plynu
- Pokračování projektu Meziobecní spolupráce

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují program veřejného zasedání a jeho doplnění bez připomínek.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR EL SE 0
Usnesení č. 1/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé berou na vědomí informaci o stavu bankovních účtů obce.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR EL SE 0
Usnesení č. 2/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují rozpočtové opatření č. 2/2015, které je nedílnou součástí tohoto zápisu.

Výsledek hlasování: PRO 9 PROTI 2 ZDR EL SE 0
Usnesení č. 3/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelstvo obce schvaluje závěrečný účet obce Lípa nad Orlicí za účetní období 2014 bez výhrad. Zastupitelstvo bere na vědomí výsledky kontroly hospodaření obce za rok 2014. Zastupitelstvo obce vyslovuje souhlas s celoročním hospodařením obce za rok 2014 bez výhrad.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR EL SE 0
Usnesení č. 4/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelstvo obce schvaluje účetní závěrku Obce Lípa nad Orlicí za rok 2014 dle protokolu o schválení účetní závěrky viz. příloha.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 5/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelstvo obce v návaznosti na usnesení č. 5 o schválení účetní závěrky obce schvaluje převod výsledku hospodaření Obce Lípa nad Orlicí za rok 2014 ve výši 1.349.347,97 Kč na účet 432 – Výsledek hospodaření předcházejících účetních období.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 6/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelstvo obce schvaluje účetní závěrku za rok 2014 a výsledek hospodaření příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Lípa nad Orlicí za rok 2014 – zisk ve výši 5.469,14 Kč.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 7/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelstvo obce schvaluje převod výsledku hospodaření příspěvkové organizace za rok 2014 - převod zisku ve výši 5.469,14 Kč do rezervního fondu příspěvkové organizace dle § 30 odst. 2 d) zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 8/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují Souhlasné prohlášení o určení vlastnictví, uzavřené mezi panem Františkem Karlíkem, bytem Lípa nad Orlicí čp. 50, a Obcí Lípa nad Orlicí a pověřují starostku obce k podpisu tohoto souhlasného prohlášení.

Výsledek hlasování: PRO 10 PROTI 0 ZDR ELSE 1

Usnesení č. 9/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují uzavření dodatku č. 15 ke smlouvě o komplexním provozování infrastrukturního majetku mezi Obcí Lípa nad Orlicí a firmou AQUA Servis, a.s. Rychnov nad Kněžnou, a pověřují starostku obce k podpisu tohoto dodatku.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 10/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují Plán obnovy vodovodů v obci Lípa nad Orlicí pro roky 2014 – 2023.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 11/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují uzavření dodatku č. 1 ke smlouvě o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů mezi Obcí Lípa nad Orlicí a firmou EKO-KOM, a.s. a pověřují starostku obce k podpisu tohoto dodatku.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 12/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují uzavření smlouvy o bezúplatném převodu majetku č.j. UZSVM/HRK/249/2015-HRKM mezi Obcí Lípa nad Orlicí a Českou republikou – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, zastoupená Mgr. Radkem Zezulkou, ředitelem odboru Odloučené pracoviště Rychnov nad Kněžnou, a pověřují starostku obce k podpisu této smlouvy.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 13/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují uzavření smlouvy o dílo pro opakované veřejné projednávání Územního plánu Lípa nad Orlicí mezi Obcí Lípa nad Orlicí a Ing. arch. Karlem Novotným, Brodíkova 1684, 500 12 Hradec Králové, a pověřují starostku obce k podpisu tohoto dodatku.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 14/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé berou na vědomí Zprávu o bezpečnostní situaci za II. pololetí roku 2014 v době od 1. 7. 2014 – 31. 12. 2014 od Policie ČR, obvodní oddělení Týniště nad Orlicí.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 15/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují uzavření dodatku č. 1 ke smlouvě o pronájmu bytu čp. 23, uzavřenou mezi Obcí Lípa nad Orlicí a paní Evou Málkovou. Předmětem dodatku je zavedení měsíčních záloh na úhrady plynu ve výši 1 000,- Kč měsíčně a pověřují starostku k podpisu tohoto dodatku.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 16/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé pověřují starostku obce Moniku Vrátilovou k jednání na Státním fondu dopravní infrastruktury. Zastupitelé obce rozhodli o opětovném podání žádosti na akci „I/11 Lípa nad Orlicí – přechod pro chodce“ v červnu 2015.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 17/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé obce berou na vědomí záměr zrušení členství Města Týniště nad Orlicí v Dobrovolném svazku obcí Poorlicko.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 18/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé obce akceptují nabídku od společnosti FONERGY s.r.o., Otakarova 1253, 686 01 Uherské Hradiště na dodávku plynu pro všechna odběrná místa, a to za cenu 745,- Kč za 1Mwh bez DPH s tím, že poplatek za odběrné místo je za cenu 0,- Kč.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 19/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé obce nesouhlasí s pokračováním projektu MOS. Zastupitelé nesouhlasí s podpisem „Prohlášení o zájmu dále rozvíjet meziobecní spolupráci“.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 20/5/2015 bylo schváleno.

Návrh usnesení: Zastupitelé obce nesouhlasí s prezentací naší obce v publikaci Města a obce Královéhradecký kraj.

Výsledek hlasování: PRO 11 PROTI 0 ZDR ELSE 0

Usnesení č. 21/5/2015 bylo schváleno.

Babiččiny recepty - guláš třikrát jinak

Tohle jídlo nikoho neurazí. Existuje nespočet receptů, jak připravit chutný guláš. Říká se kolik lidí, tolik gulášů. Dokonce si na něm pochutnají i zapřísáhlí vegetariáni, jestli e místo masa pou ijí houby nebo zdraví prospěšné fazole. Nejoblíbenější je guláš, který označujeme jako český. Vychází v mnohém z tradice Vídeňanů, nejčastěji se připravuje z hovězího masa kli ky s přidáním piva a chleba, kterým se zahuš uje. Většina kuchařů při přípravě ctí zásadu kolik cibule, tolik masa. Ovšem pozor, nejde o váhu, ale o objem. Vyzkoušet mů ete několik jednoduchých receptů.

Pikantní zbojnický

Potřebujeme: 500 g hovězího masa, mletý pepř, 1 pórek, 2 l íce sójové omáčky, 2 větší cibule, špetku tymiánu, 1 jablko, 1 červenou papriku, 2,5 dl bílého vína, sůl, půl litru vývaru, kostičku masoxu.

Postup: Maso očistíme a nakrájíme na kostky. Sójovou omáčku promícháme s olejem, pepřem a solí. Zálivku nalijeme na maso a necháme odle et alespoň dvě hodiny, nejlépe přes noc. Na pánvičce osmahneme cibuli nakrájenou na krou ky dozlatova. Přidáme maso se zálivkou a orestujeme, postupně přiléváme víno, které necháme odpařit. Pak zalijeme vývarem a pod pokličkou dusíme s občasným přidáním horké vody. Kdy je maso skoro měkké, vlo íme k němu na čtvrtky nakrájené jablko zbavené jádřinců a slupky, papriku nakrájenou na nudličky, na krou ky omytý pórek, masox a ještě alespoň čtvrt hodiny dusíme. Nakonec dochutíme solí a tymiánem. Podáváme s rý í nebo houskovým knedlíkem.

Minutkový guláš

Potřebujeme: 800 g krůtího nebo kuřecího masa, 250 g cibule, česnek, mletou sladkou papriku, kari koření, pepř, sůl, 10 větších ampiónů, 1 pikantní klobásu, kečup, půl skleničky smetany, olej.

Postup: Maso nakrájíme na menší kostičky nebo nudličky. Osolíme, opepříme, přidáme kari koření a na tuku orestujeme. Do výpeku přidáme nakrájenou cibuli, ampióny pokrájené na plátky a orestujeme. Pak zaprášíme sladkou paprikou, přidáme pikantní kečup, strou ek utřeného česneku, zalijeme vývarem nebo horkou vodou a dusíme doměkka. Před dokončením ještě do guláše nakrájíme klobásu na tenké plátky, zalijeme smetanou a necháme chvíli provařit. Jako příloha se hodí rý e, houskový knedlík nebo hranolky.

Kovbojský guláš

Potřebujeme: 400 g hovězího masa, 200 g ampiónů, malou konzervu sterilovaných fazolí, 2 cibule, 2 l íce rajčatového protlaku, 30 g celeru, 2 strou ky česneku, trochu hladké mouky, majoránku, kmín, sůl, masox, olej.

Postup: Cibuli pokrájenou na krou ky zpěníme na oleji, přidáme na kostičky nakrájené maso, poprášíme hladkou moukou, osolíme, opepříme a krátce osmahneme. Potom podlijeme horkou vodou, vlo íme kostku masoxu a dusíme téměř doměkka. Na pánvičce si mezitím orestujeme na plátky pokrájené ampióny, celer, které spolu s fazolkami přidáme k masu, kdy je skoro měkké. Dochutíme rajčatovým protlakem, utřeným česnekem a majoránkou. Guláš bude chutnat s houskovým knedlíkem, rý í nebo tmavým pečivem.

Černá kronika Posla z Pohorí,

tentokrát z roku 1891.

Nepřístupnost v kostele. Z mnoha stran byli jsme upozorněni na jistou nepřístupnost a sami byli jsme ji několikrát svědky toho, e stí nost ta úplně jest oprávněna. Ka dého dne při slu bách bo ích u sv. Havla slyšeti je toti při mešní písni řvavý a ani dost málo sympatický hlas nějakého strejce, který patrně má za to, e sám jediný je povolán, aby v kostele udával tón. Také při hlasitých modlitbách ozývá se hlas jeho tak hřmotně a přitom v takové neharmonii s modlitbou všeho ostatního zbo ného lidu, e to budí poka dé všeobecné pohoršení. Nepochybujeme sice ani dost málo o religiozních citech a poctivosti víry dotyčného člověka, poněvad ale v chrámě panovati má harmonie ta hyperbolickým způsobem, jakým člověk ten zbo nost svou osvědčuje, nemálo jest porušována, vznášíme na veledůst. pana děkana prosbu, aby vlivem svým postaral se o to, by dotyčný stařec při slu bách bo ích vydatné síly svého orgánu pou íval poněkud mírněji.

Kráde . Dne 24. května o 5. hod. ranní užřela cho mlynářova, pí Anna Langerová z Poříče, e nedaleko mlýna v řece Kně né loví 2 mu í ryby. Byli to Adolf Pavel a Adolf Lukavský z Lukavice. Pachtýřem rybolovu je tam mlynář pan Otokar Langer. Paní mlynářová oslovila tudí nezvané rybáře, kteří však nezaleknuvše se ani dost málo, počali na házeti kamením. Na pokřik její přispíšil pan mlynář se svým synem Eduardem, avšak i na tyto podnikli Adolf Pavel a Adolf Lukavský útok kamením a sebravše pak nachytné ryby, uprchli s nimi do lesa a pak domů. V domě Josefa Macháčka v Lukavici upekli si pak 28 pstruhů a snědli je. Škoda utrpěná páčí se na 5 zl., a oba pytláci byli tudé oznámeni zdejšímu okresnímu soudu.

Bleskem zabita. V Červeném Potoku u Králík přihodila se předešlý týden prazvláštní náhoda s bleskem. eň rolníka N. rozbolel se zub, a jí, jak sama říkávala, v hlavě praštělo. Pospíchala tudí do Králík k lékaři, který jí zub vytrhl. Na zpáteční cestě přišel oné man elce man el naproti, selka byla veselá, e zbavila se bolestí. Zatím strhla se prudká bouře, před kterou oba man elé utíkali. Na okraji paseky schovali se pod keř, kde man el jsa zvědavý díval se své eň do úst, „jakou má díru do dásně“. V tom udeřilo, blesk prásknul neš astné eň od úst, která ihned mrtva se skácela, a mu po dlouhých mrákotách následkem prudkého a chladného deště teprve se vzpamatoval. Pro ubo áka nastaly takto smutné časy.

Krvavá ře v Olešnici. Dne 27. července o 3.hod. ráno ubíral se svobodný rolník Matěj Bartoš z Lípy č. 60 z hostince Martinkova v Olešnici, kde se odbývala taneční zábava, cestou k domovu. Před domem Josefa Chaloupky v Olešnici na silnici byl pojednou přepaden svobodným rolníkem Karlem Lingrem a čeledínem jeho Václavem Potočkem z Lípy; Linger udeřil jej silným klackem do hlavy, tak e jej omráčil, nače oba naň se vrhli a velkým kapesním no em na hlavě a na týle nebezpečně zranili. Napadený Bartoš volal o pomoc, a kdy k němu švagr jeho, Antonín Tomeš z Olešnice, přiběhl, byl i on k zemi povalen a no em do pravé tváře a do týla několikrát bodnut, tak e i on utrpěl tě ké poranění. Na volání raněného Tomše přiběhl rolník František Říčař z Olešnice na místo krvavého děje, avšak i ten pobodán byl oběma násilníky, kteří mu mimo to prořízli rukáv u kabátu.

Společenská kronika

Blahopřejeme k životnímu jubileu:

Františku Tomešovi	88 let
Věře Markové	84 let
Františku Šedivému	81 let
Josefu Kohoutkovi	80 let
Pavlu Karlíkovi	75 let
Marii Matouškové	74 let
Slávě Kopecké	73 let
Heleně Holubové	72 let
Karlu Uhnávému	72 let
Květoslavě Bartošové	71 let
Pavlu Šimerdovi	70 let
Haně Poláškové	70 let
Marii Izákové	69 let
Marii Vilímkové	69 let
Marii Hrubéšové	69 let
Marii Hlavové	68 let
Zdeňku Šimonovi	68 let
Jaroslavu Uhnávému	67 let
Zdeňce Mazurové	67 let
Věře Štěpánkové	67 let
Marii Prokopové	66 let
Pavlu Videňskému	65 let
Věře Charvátové	64 let
Františku Rázkovi	63 let
Jaroslavě Vorlíčkové	62 let
Zdeňce Uhlířové	62 let
Marii Markové	60 let
Haně Brzokoupilové	60 let
Ivaně Uhnávé	60 let
Miroslavu Izákovi	60 let
Miladě Lapáčkové	55 let
Jitce Chaloupkové	55 let

Vítáme mezi námi:

Stella Horká	narozena 3. 4. 2015 Hradec Králové
Monika Šlechtová	narozena 4. 6. 2015 v Rychnově nad Kněžnou

Rozloučili jsme se

Josef Bartoš	nar. 3. 3. 1926	zemřel 7. 6. 2015
--------------	-----------------	-------------------

Aktuální počet obyvatel naší obce k 1. 6. 2015 – 523 obyvatel.

Vzpomínka

17. června uplynulo 2 roky, kdy mezi námi není náš drahý manžel, tatínek a dědeček, **pan Zdeněk Guldán**. Vzpomínají manželka a děti s rodinami.

Kdo jde v srdcích těch, které opustil, ten neodešel.

Dne 12. května uplynulo 10 let od úmrtí **pana Jiřího Prokopa**.

Kdo jste ho znali a měli ho rádi, věnujte mu s námi tichou vzpomínku.

Rodina Prokopova

Co nového ve škole

Bližší se konec školního roku, letní prázdniny pomalu klepou na dveře a děti ji nedočkavě posedávají ve školních lavicích.

Ráda bych v tomto čísle Lipských ozvěn zmínila několik úspěchů naší školy v tomto roce.

Naši žáci se účastní často několikrát během školního roku řady výtvarných i jiných soutěží. Na jaře tohoto roku jsme se zapojili do soutěže pořádané ZŠ Voděrady pod názvem PALETA 2015. Téma pro tento rok byla AFRIKA. Naši žáci prošli během dvou hodin výtvarné výchovy výpravu do Afriky, kdy si vyzkoušeli africké tance za doprovodu bubnů, pomalovali se jako praví afričtí domorodci, shlédli zajímavý film o zvířatech tohoto kontinentu a následně tvořili obrázky do výtvarné soutěže.

Této soutěže se zúčastnilo 20 škol a z počtu 282 prací získala 3. místo za obrázek ZEBRA S MLÁDĚTEM žákyně 2. ročníku naší školy Justýnka Čechová. Justýnka se zúčastnila slavnostního vyhlášení a předání cen i výstavy, kterou ZŠ Voděrady pořádala. Již tradiční výtvarná soutěž, které se účastníme, nese název Požární ochrana očima dětí. Každoročně se děti z naší MŠ i ZŠ umísťují na některém z oceňovaných míst. Ani tento rok nebyl výjimkou. Za naší školu hned 1. místo vyhrál se svým tematickým obrázkem žák 2. ročníku Kryštof Izák. I on se zúčastnil slavnostního vyhlášení přímo v Ústřední hasičské škole - Bílé Poličany.

Všem dětem, které se účastnily, patří velká pochvala a Justýnce a Kryštofovi BLAHOPŘEJEME k jejich úspěchu!

Červen je měsíc školních výletů a i my jsme se navštívili zajímavé místo. Tento rok jsme se rozhodli pro návštěvu nově otevřeného digitálního Planetária v Hradci Králové. Děti se zúčastnily výukového programu určeného

ZŠ a MŠ
Lípa nad Orlicí
škola plná pohody

www.zsmslipa.cz

pro úrovně 1. stupně, seznámily se s planetami sluneční soustavy, s vesmírnou oblohou a jejími souhvězdími, názorně si vyzkoušely zákonitosti střídání dne a noci i střídání ročních období. Největším zážitkem ale bylo virtuální cestování prostorem i časem a pozorování oblohy, která se rozprostírala nad našimi hlavami.

V závěru bych za všechny pedagogy ráda popřála všem dětem krásné prázdniny plné sluníčka a letních radovánek. V září se budeme těšit na nové prvňáčky, tentokrát to budou 3 holčičky a 1 chlapec.

Současným čtenářům, se kterými se loučíme, přejeme v ZŠ Týniště n. O. hodně úspěchů!

Mgr. Kateřina Guldánová, ředitelka školy

JARNÍ ČAS VE ŠKOLCE

Slunce vstává pomalu, rozhrnuje mráčky.

Rozhlíí se po jaru, vítá zpátky ptáčky...

Jarní světlivost byla všude ve vzduchu, příroda se probouzela ze zimního spánku a jarní kytičky nedočkavě vykukovaly ze země. Náš první **jarní výlet do přírody** směřoval, stejně jako loni, do zámeckého parku v Kostelci nad Orlicí. Vláček nás pohodlně dovezl až k zámeckému parku a pak u něj byly děti očarovány mnoha stvůrkami jarních kytiček. Učily se je poznávat, zapamatovávat a něco zajímavého se o nich i dozvědět. Nejvíce byly děti nadšeny jezírkem s červenými Koi kapry i zastavením s aktivním odpočinkem v nově vybudovaném dětském hřišti v zámeckém parku.

Velikonoční svátky jsou v naší mateřské škole vždy velmi vítanou tradicí. Letos jsme ji poprvé obohatili o **velikonoční výstavku prací našich dětí**, kdy měla veřejnost možnost prohlédnout si naši školku. Škoda jen, že z Lípy přišlo mezi nás málo návštěvníků, ale myslím, že ten kdo přišel, nelitoval. Prostory školky jsme nazdobili velikonočními výrobky, výkresy, kraslicemi i aranžmá z přírodnin. Nechyběli ani domácí

mazlíčky pro potěšení dětí - jarní králíčky. Věříme, že se tato výstavka stane v naší mateřské škole tradicí a za rok přivítáme mezi sebou více lipských spoluobčanů.

V dubnu jsme navštívili také místní hasičskou zbrojnici a knihovnu. **Knihovna** od naší poslední návštěvy prošla velkými změnami, všichni jsme se v ní cítili výborně. Paní knihovnice Kapuciánová nás mile přivítala jako pohádková chůva. Děti se spokojeně usadily a napjatě poslouchaly příběh o skřítkovi Jírovečkovi z knihy Příběhy lesních skřítků. Odměnou jim byl dáreček a lízátko, my jsme pak na oplátku darovali paní knihovnici ručně vyrobenou filcovou záložku do knihy. A nebudete tomu věřit... na naší zahradě ve školce máme takový skřítek Jíroveček - leje - ve skulince kmenu stromu kaštanu, zvaném jírovec maďal. Kdo ví, třeba s ním děti projdou nějaká další dobrodružství.

Závěr dubna patřil **Čarodějnickému dni ve školce**. Letos přilétla spousta čarodějů a čarodějnic, jen hezčí počasí jsme si nedokázali přičarovat a museli jsme si den užít jen uvnitř. Pro děti byla připravena spousta her, zajímavých aktivit, tanečků, písniček a samozřejmě i čarování.

Navštívili jsme také pohádkové představení **„A do třetice všeho...“ v Divadle Drak v Hradci Králové**. Pohádkový příběh, vycházející z klasických pohádek O třech prádlenách, Otesánek a Obušku z pytle ven, upoutal děti natolik, že z jeviště nespustily své rozzářené očka. A zaslouží si všechny

velkou pochvalu - svoji návštěvní premiéru v opravdovém velkém divadle zvládly na jedničku s hvězdičkou.

Ale konec výletům, musíme přece maminkám připravit nějaké překvapení k jejich květnovému svátku. Letos jsme vymysleli originální dáreček - **Zahradní slavnost** pro maminky a s maminkami jsme si zacvičili, ale nebylo to cvičení ledajaké. Při cvičení byly použity prvky dětské jógy na motivy zvířátek a přírody. Náš příběh se jmenoval **„Co by maminka dělala, kdyby měla celý den jen pro sebe“**. V samotném závěru vystoupení si děti přizvaly své maminky (i tatínky) a společně si zacvičily. Následovaly soutěže, hry a opékání buřtíků.

Vystoupení dětí sklídilo velký potlesk i pochvalu, všichni jsme pro ně krásné květnové odpoledne.

Letošní **výlet na rozloučenou** se školním rokem byl naplánován do zámekského parku a minizoo v Častolovicích. Vláček nás dovezl až téměř k zámku, pro mnohé děti byla jízda vlakem opravdovým dobrodružstvím. Chvillemi svítilo sluníčko, občas bylo zapotřebí pláštěnek, ale radost z výletu nám ani déšť nepokazil. Děti obdivovaly zvířata v zámekské oboře, stejně tak nádherně rozkvetlé růže a nejružnějších barev a vůní. Nejvíce se děti těšily samozřejmě na zvířátka do minizoo a hlavně na jejich krmení zakoupenými granulkami. Výlet děti potěšil a do školky jsme se vraceli plni dojmů.

Červen už odpočítává poslední dny a brzy nás čekají prázdniny. Do té doby ale lenošit určitě nebudeme. Zavítá k nám na besedu do školky paní Pálová z Městské policie v Týništi a poučí nás, jak se bezpečně chovat nejen o prázdninách. Rozloučíme se s našimi předškoláky na slavnostním odpolední v mateřské škole. U nás Eliška, Sárinka, Zuzanka, Denisek a Michal pilně nacvičují program na své závěrečné vystoupení, ale o tom Vám napíšeme zase někdy příště.

Marie Nedomanská, učitelka MŠ

Fotbalová příprava v Lípě nad Orlicí

Na sklonku loňského léta se v Lípě zrodil základ fotbalové přípravy. Impulsem k němu byl velký zájem rodičů ZŠ Lípa nad Orlicí a záměr fotbalového oddílu TJ Sokol Lípa nad Orlicí vychovat budoucí fotbalisty.

Tréninky začaly formou kroužku jednou týdně. Po nějakém čase se přidalo více malých nadšenců nejen z Lípy, ale i z Čestic, a frekvence tréninků se zvýšila.

Po nějakém čase trénování šikovnost a nadšení dětí nás trenéry přesvědčila, že nastal čas změřit síly s ostatními soupeři.

První zápas se odehrál na půdě Albrechtic, kde naše děti sice prohrály 8:4, ale zároveň získaly cenné zkušenosti. Ke druhému utkání nastoupili mladí fotbalisté v Častolovicích, kde zúročili nabyté zkušenosti a mnohem lepším výkonem si zajistili remízu 14:14.

Doufáme, že se příště zadaří ještě lépe a děti budou moci prožít radost z vítězství.

Leoš Prošvic, trenér

Jarní posezení dříve narozených

V sobotu 11. dubna 2015 se na sále Obecní hospody v Lípě nad Orlicí konalo tradiční jarní posezení našich „dříve narozených“.

Po krátkém úvodu paní starostky předvedly krásné vystoupení dětí z naší základní školy, které si pod dohledem paní ředitelky Kateřiny Guldánové a paní učitelky Zuzky Hartmanové připravily pásmo básniček a písniček. Vystoupení na téma padesátého výročí Večerníčku bylo moc kouzelné, mnozí z nás si zavzpomínali na své dětství.

K tanci a poslechu nám ji tradičně hrál a zpíval pan Hartman.

Posezení se moc povedlo, všichni se bavili a tančili :-).

Ještě jednou děkujeme všem, kteří na tomto posezení podíleli!!!!

Hezká akce na hřišti

Letos v květnu se objevil plakát zvoucí na hřiště TJ Sokol Lípa nad Orlicí, kde se bude dne 9.5.2015 pálit Oheň míru, jako kdysi v minulých letech. Tato akce byla plně v režii provozovatele stánku Pod Lipami p. M. Bartoše a sportovců, fotbalistů a také dalších dobrovolníků, kteří se rozhodli tímto způsobem připomenout výročí konce II. světové války, letos u 70 let.

Příprava byla vskuktu dokonalá, pánové Koblása R. a Pamánek M. připravili z dříví, které daroval p. Charvát P., krásnou pagodu /hranici dřeva/, která pak druhý den navečer vzplála skutečně nádherně. Další sponzoři jako p. Uhnavý Jiří -Papírnictví a hračky, věnoval dostatečně mnoho stvů lampionů a nějaké drobnosti pro všechny děti, které se dostavily i s rodiči, aby v lampionovém průvodu obešly část obce (i když jim do lampionků přšelo). Sám provozovatel stánku dětem poskytl párek k opékání a bylo k dispozici i další občerstvení. I přes nepřízeň počasí, kdy stále poprchávalo a nebylo moc teplo, byla účast velká a dětem se akce líbila. K poslechu zahrála hudba pod dozorem DJ a posezení se protáhlo do večerních hodin. Obecní úřad obstaral a zaplatil povolení k hudební produkci u agentury OSA, což je nezbytná nutnost, kterou bohužel nelze pominout.

Dle prohlášení p. M. Bartoše by se tato akce měla opakovat i příští rok tak, aby se z ní opět stala tradice. Tak nezbývá než přát všem, aby to dopadlo a těšit se na příští rok, třeba bude i lepší počasí.

Alena Kapuciánová

JSDH Lípa nad Orlicí

Dovolte mi v tomto článku se ohlédnout za uplynulým čtvrtletím tohoto roku. Dne 28. 3. 2015 proběhl již 4. hasičský ples, kde nám k tanci a poslechu hrála skupina SONG z Kostelce nad Orlicí. Ples se vydařil, ačkoliv byla letos menší účast než v letech minulých. Kaťa dopádně jsme si všichni ples ušli a tančili a do rána.

Dále jsme se zúčastnili obecní brigády na pořez dřeva v místním hostinci, a to v hojném počtu.

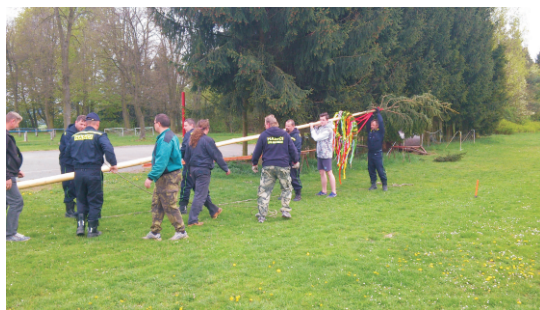
V dubnu naši hasičskou zbrojnici navštívily v rámci Měsíce bezpečnosti děti z mateřské školy a základní školy v Lípě nad Orlicí. Děti si za odborného výkladu prohlédly hasičskou techniku, vyzkoušely si stříkání ze dbeřovky a dostaly menší dárky. Na závěr se za velkého jásotu svezly hasičským autem, odvezly jsme je zpět do školky a školy.

Dne 30. 4. 2015 jsme již „tradičně“ postavili v naší obci májku a potom a do nočních hodin zajistili dohled nad pálením čarodějnic.

Poslední kulturní akcí, které jsme se v tomto období zúčastnili, bylo kácení májky a dětský den, který proběhl v sobotu 6. 6. 2015 na hřišti v Lípě nad Orlicí.

Na pátek 12. 6. 2015 byla naše jednotka pozvána na Den IZS do Dobrušky. Vystavovat zde budeme, stejně jako v loňském roce, naši historickou stříkačku. Více informací o této akci Vám přineseme v příštím čísle našeho zpravodaje.

Na závěr Vám přejeme příjemné prázdniny plné sluníčka a pohody.

Za JSDH Lípa nad Orlicí Radoslav Koblása

Která rý je zdravější?

Patří k nejdůležitějším obilovinám na světě. Pro organismus je cenným zdrojem bílkovin, některých esenciálních aminokyselin, důležitých vitamínů. Která je zdravější - hnědá nebo bílá? Obě mají přibližně stejnou kalorickou hodnotu. Pokud jde o obsah minerálních látek, vlákninu, bezesporu vede hnědá. Ten, kdo má pomalejší trávení, pro toho bude vhodnější bílá rýže. Ájurvédská medicína doporučuje hnědou rýži konzumovat raději v zimním období, bílou spíše v teplejších měsících, kdy je vhodnější jíst lehčí jídla. V našem jídelníčku je tato potravina oblíbená nejen proto, že se snadno a rychle připravuje, ale lze ji použít téměř do jakéhokoli jídla - do polévek, salátů, jako hlavní jídlo či zákusek.

Poznejte rozdíly. Bílá rýže je zbavená svrchní slupky. Dlouhozrnné druhy jsou kypřejší a nerozvaňují se, takže se hodí jako příloha k masu, pro přípravu rizot, salátů či asijských a indických specialit. Rýže s kulatými zrnky je ideální pro kašovitě pokrmy. Divoká rýže, někdy se jí také říká indiánská, není ve skutečnosti rýže. Černohnědá podlouhlá zrna jsou vlastně semena vodní trávy, obsahuje větší množství bílkovin a minerálů. Nejčastěji se kombinuje s rýží basmati. V posledních letech je velmi žádaná směs divoké a bílé nebo parboiled rýže. Rýže je natural - hnědá rýže - obsahuje více vitamínů, minerálů i vlákniny, proto má vnější obal. Musí se vařit déle než bílá. Rýže parboiled prochází speciální úpravou, při níž se vitamíny a minerály přenášejí ze slupky do zrna. Vaří se asi patnáct až dvacet minut.

V sáčku nebo sypaná? Rýže v sáčkách se vaří kratší dobu, kolem deseti minut, proto je předvařená. Jednotlivá zrnka drží pospolu, a tak se hodí jako příloha k masu, pokud ji chceme servírovat v úhledných kopečcích či z ní připravit rýžový nákyp. Sypanou, která je sušší, je třeba přebírat, spařit vroucí vodou a pak dát vařit. Během vaření ji můžeme dochutit kořením - snítkou tymiánu, bobkovým listem, chilli papričkou, v tomto směru se fantazii meze nekladou.

Dietní potravina. Možná nevíte, že rýže se považuje za lehce stravitelnou potravinu, která by neměla scházet v racionálním jídelníčku, v dietním režimu. Doporučuje se například v období rekonvalescence, při nejruznějších zdravotních problémech. Během porce představuje pouhých 150 kalorií. Přitom neobsahuje cholesterol, pomáhá stabilizovat hladinu krevního cukru, snižovat krevní tlak, odvádět odpadní látky metabolismu.

Vědci považují konzumaci hnědé rýže za důležitou součást prevence proti různým druhům rakoviny, ale také na zlepšení stavu pokožky při lupénce, na posílení kostí, pro lepší kvalitu vlasů.

Proč mít med ve spíci?

Ríká se, že sklenice medu ve spíci je jako mít doma půl lékárny. Vědecké studie potvrzují jeho příznivý účinek na posílení imunitního systému pro obsah některých vitamínů a minerálních látek. Díky nim se můžeme organismus lépe bránit virózám. Med by neměl chybět v jídelníčku rekonvalescentů, lidí, kteří prodělali těžká onemocnění a jejich organismus je značně vyčerpaný. Protizánětlivý účinek předurčuje tuto potravinu jako podpůrný lék při hojení menších ran, zejména v ústní dutině. Med dokáže povzbudit činnost střev při vleklé zácpě a naopak zklidnit střevní pohyb u neinfekčních průjmů. Na med nedaly dopustit naše prababičky. Pomáhal jim při léčení kašle, fungoval

jako přírodní antibiotikum, byl dobrou medicínou na kloktání zapáleného hrdla nebo při bolestivém polykání. Slo ky obsa ené v medu urychlují produkci slinných láz, poskytují enzymy na trávení potravy. Proto blahodárně působí při onemocnění jater, je nápomocen při léčení vředového onemocnění dvanáctníku a aludku. Medu se přisuzuje hojivý účinek při léčbě enských chorob, močových cest, loutence. Dvě kávové l ičky medu při ka dém jídle mají být výbornou prevencí proti křečím, například v lýtkách, chvění víček nebo rtů. Osvědčuje se také při nespavosti, nervozitě, konzumace medu je vhodná pro starší lidi, kteří mají problémy s udr ením moči, při oslabeném močovém měchýři.

Konzumace medu mů e způsobovat potí e některým alergikům. Kdo je citlivý například na akát, tomu nemusí akátový med dělat dobře. Lesnímu medu by se měli vyhýbat alergici na pyl jehličnatých stromů.

*** Z časopisu Spirit 24/2015 vybrala Zdeňka Vídeňská

MANIPULATIVNÍ ČINNOSTI JAKO PROSTŘEDEK PŘEDMATEMATICKÝCH

PŘEDSTAV PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Vzdělávacího kurzu v rozsahu 40 hodin jsem se zúčastnila ve dvou březnových víkendech v Litomyšli, v jeho závěru jsem získala osvědčení lektora a pro svoji práci v mateřské škole zajímavé informace a náměty, velké mno ství hodnotných didaktických her, pomůcek i odborné literatury. Tento ojedinělý projekt uspořádala Jednota českých matematiků a fyziků. Hlavním mottem projektu se stala myšlenka J. A. Komenského „Šikovnost rukou se mění v šikovnost myšlení“, která se prolínala většinou přednášek významných lektorů a pedagogů našich vysokých škol. Příprava na školní matematiku začíná ji v mateřských školách, ale i v rodinách.

Matematické představy u dětí předškolního věku by se měly rozvíjet během hravých činností (stolní hry, didaktické hry, stavebnice, modelování, kreslení...) a na základě jejich vlastní manipulace (pohyb, přemís ování) s nimi. Pomocí manipulace s nimi se učí chápat logické vazby i základní předmatematické vztahy a souvislosti. Je zcela přirozené, e cokoli si dítě vlastnoručně vyzkouší, ohmatá, lépe si zapamatuje a později vybaví. Proto bych ráda připomenula - ani sebedokonalejší tablet nebo hra v PC nikdy u dětí nenahradí významnou a potřebnou slo ku manipulativních činností a práci rukou.

Zá itky a nově získané informace z těchto projektů jsem si nenechala pro sebe, formou prezentace jsem je předala svým kolegyním z MŠ a ZŠ Lípa nad Orlicí a z MŠ a ZŠ Albrechtice nad Orlicí.

Marie Nedomanská, učitelka MŠ

Zprávy z knihovny

Právě končí další školní rok a děti se u těší na prázdniny, výlety a společné zá itky na letních táborech a dovolených s rodiči nebo prarodiči. Doufáme, e ani o prázdninách nebude nouze o čtenáře, kteří přijdou pro knihy pro dovolenkové počtení apod. Děti jistě raději budou na koupališti, v lese, nebo u bazénu doma, ale na knihu třeba také zbude čas a pro ty věrné čtenáře jsou v naší knihovně připraveny knihy různých ánrů. Jistě si vyberete.

Jen malé upozornění - **dovolená v knihovně bude dne 24.6. a pak 8.7. a dne 29.7.2015.** Nezbývá, ne všem popřát hezkou dovolnou, dětem prázdniny plné zá itků, dobrodru ství a pěkného počasí, a slunečné dny přinesou všem krásnou letní pohodu a odpočinek s relaxací.

Alena Kapuciánová

Zprávy od vody

Hned na úvod mého příspěvku bych se vyjádřil k názvu této části zpravodaje. Tě ko z pozice rybářů podám zprávu od vody, kdy se k ní na velké části u ívaného rybářského revíru nedostanu.

Tímto chci reagovat na příspěvek pana Bartoše z minulých Lipských ozvěn. V něm podává obsáhlé vysvětlení k jednání obecního zastupitelstva, konkrétně místostarosty pana Holuba. Ten určitě nejednal z vlastní iniciativy. Obecní zastupitelstvo k tomuto jednání dospělo určitě na více či méně podnětů z řad občanů naší obce. Zmiňuje se tam, e pan místostarosta přečetl jen tu část, která mu hrála do karet.

Po přečtení příspěvku pana Bartoše jsem nabyl domnění, e pan Bartoš hraje úplně stejně. Nelíbí se mi, e je vytýkáno všem rybářům a myslivcům úsilí o volný vjezd na pastviny. Jisté po adavky z řad rybářů se ke mně donesly, ale okam itě jsem je zamítnul pro jejich neadekvátnost. Návrh, který doporučuje překonání ohradníků překročením, se mně zdá zcela nedomyšlený, proto e ka dému z rybářů jeho věk ani fyzická kondice nedovolí tímto způsobem dojít na místo, kde chce lovit. Mů e vzniknout problém, jaký měl pan farář Otík ve známém českém filmu re íšera Trošky. Je třeba si uvědomit, e ve stádech jsou té plemenní býci, kteří mohou znamenat velké nebezpečí pro enskou část populace. Máme v naší organizaci i eny. Vstup na ohrazenou pastvinu není zcela bezpečný a zajímalo by mě, kdo by řešil případné újmy na zdraví způsobené pasoucím se dobyt看em.

Chtěl bych také připomenout, e prostory u ívané k pastevectví se nacházejí v před léty vyhlášeném přírodním parku Orlice. Ten, kdo tento park vyhlášoval, měl určitě ú asnou vizi o lukách plných skotu. Naše obec se mů e pyšnit takovým parkem, jaký se široko daleko nenajde. Tento končí asfaltovou cestou procházející obcí.

Ve svém minulém příspěvku jsem se chvástal, kolik rybích násad jsme do revíru vysadili, ale začínám rok od roku více pochybovat o jejich pře ití. Naše přelovy, pota mo i řeka, se pomalu, ale jistě mění v umpy. Dle mého mínění je dokladem zarůstání vodních ploch rostlinstvem, jeliko je voda řádně vyhnojená. Názorný příklad je veřejná cesta spojující Lípu s Moravským mostem, která je po většinu roku naprosto zdevastovaná pohybem traktorů. V případě deště prosakují a přetékají přes tuto cestu exkrementy, které dále stékají potokem do Panského přelovu a dál do kdysi krajinářsky nejkrásnější řeky východočeského kraje.

Podle vyjádření pana Bartoše kontroly z různých institucí nutí zemědělce mít vše v pořádku dle zákonů. Ale jak k tomu přijdou rybáři, kterým zákon také umo ňuje výkon rybářského práva? Tam se naše činnosti střetávají, ale bohu el mají navrch zemědělci.

Dál budeme akceptovat připravenost zemědělců k naslouchání, k diskuzi o problémech, a čekat na konkrétní pomoc obci.

Omlouvám se všem, kteří pova ují moje vyjádření za málo obsa né nebo neúplné. Berte ho jako konstatování holé skutečnosti.

Jaroslav Čech, předseda MO ČRS

Fotbal – to je hra

Rozpis 1B třída jaro 2015

22.3.	neděle	15.00	Borohrádek - Lípa n. Orl. A	1:0
28.3.	sobota	11.00	Lípa n. Orl. A - Deštné	3:1
4.4.	sobota	16.00	Zdelov - Lípa n. Orl. A	2:2 (0:3)
11.4.	sobota	16.30	Vamberk - Lípa n. Orl. A	4:3
18.4.	sobota	17.00	Lípa n. Orl. A - Smiřice	2:1
25.4.	sobota	17.00	Lípa n. Orl. A - Předměřice	3:1
2.5.	sobota	17.00	Jaroměř B - Lípa n. Orl. A	1:2
9.5.	sobota	17.00	Lípa n. Orl. A - Borohrádek	3:2
16.5.	sobota	17.00	Deštné - Lípa n. Orl. A	5:2
23.5.	sobota	17.00	Lípa n. Orl. A - Zdelov	5:1
30.5.	sobota	17.00	Lípa n. Orl. A - Vamberk	7:1
3.6.	středa	17.30	Lípa n. Orl. A - Jaroměř B	1:3
6.6.	sobota	17.00	Smiřice - Lípa n. Orl. A	3:1
13.6.	sobota	17.00	Předměřice - Lípa n. Orl. A	2:1

Celkové skóre:

14 zápasů 7 vítězství 1 remíza 6 proher góly 35:28 23 bodů

Tabulka:

1. Borohrádek	14	7	2	0	5	27:21	27
2. Předměřice n. L.	14	7	2	0	5	20:24	26
3. Lípa nad Orlicí	14	7	1	0	6	35:28	24
4. Smiřice	14	5	3	2	4	26:22	23
5. Zdelov	14	5	1	3	5	23:20	23
6. Jaroměř B	14	6	1	1	6	35:33	23
7. Vamberk	14	5	1	2	6	35:38	19
8. Deštné v O.h.	14	3	0	3	8	23:38	15

Rozpis okresní přebor 4. třída jaro 2015

12.4.	neděle	14.00	Lípa n. Orl. B - Čermná n. Orl.	2:1
18.4.	sobota	17.00	Kos. Lhota B - Lípa n. Orl. B	5:3
26.4.	neděle	14.00	Lípa n. Orl. B - Opočno B	1:0
2.5.	sobota	17.00	Labu RK - Lípa n. Orl. B	5:1
9.5.	sobota	17.00	Olešnice - Lípa n. Orl. B	2:1
17.5.	sobota	17.00	Kos. Lhota B - Lípa n. Orl. B	1:4
24.5.	neděle	14.00	Lípa n. Orl. B - Voděradý B	2:2 (2:3)
31.5.	neděle	14.00	Lípa n. Orl. B - Olešnice	4:0
7.6.	neděle	14.00	Lípa n. Orl. B - Kos. Lhota B	1:2
13.6.	sobota	12.15	Voděradý B - Lípa n. Orl. B	2:3

Celkové skóre:

10 zápasů 5 vítězství 1 remíza 4 porážky góly 22:20 16 bodů

Tabulka:

1. Labu Rychnov	6	4	2	0	77:18	57
2. Opočno B	6	2	1	3	33:31	34
3. Javornice B	6	1	2	3	38:35	33
4. Čermná	6	2	1	3	34:37	27

1. Voděradý B	6	3	1	2	41:42	30
2. Olešnice	6	1	1	4	36:57	21
3. Lípa B	6	3	1	2	32:45	20
4. K. Lhota B	6	3	1	2	26:52	18

Střelci branek A mu stvo:

Doleček	11
Sikora	6
Vašata	6
Brzokoupil	6
Kafka	1
Charvát E.	1
Čepelka	1
Rektor	1
	35

Střelci branek B mu stvo:

Dole al	8
Karlík	5
Vilímek T.	2
Halíř J.	2
Kopecký	1
Charvát P.	1
Vlček Jan	1
Šreibr st.	1
Vlček J.	1
	22

Elévové:

Albrechtice - Lípa n. Orl.	8:4
Lípa n. Orl. - Kos. Lhota	1:0 3:1
Lípa n. Orl. - Kos. Lhota B	8:1 7:2
Lípa n. Orl. - Albrechtice	6:1 3:0
Častolovice - Lípa n. Orl.	14:14

Kdy jde o minuty

Leží na podlaze bez známek života. Nejspíš nedýchá. Přitom je to chvíle, co byla naprosto v pořádku. Mluvili jsme spolu a najednou se mi před očima sesunula k zemi...

Můžeme nás to v životě potkat všechny. Situace, kdy budeme svědkem náhlého, život ohrožujícího stavu druhého člověka. **Život ohrožující stavy** jsou ty, které bezprostředně ohrožují člověka na životě a bez pomoci druhého můžeme postižený zemřít.

Mezi hlavní takovéto stavy patří:

Zástava krevního oběhu a dýchání

Náhlá ztráta vědomí

Krvácení velkého rozsahu

Šokové stavy - reakce lidského organismu na nepříznivé situace, např. velká krevní ztráta, selhávání funkce srdce, alergické reakce, ztráta tělesných tekutin a další

Pneumotorax - perforace hrudní stěny s vniknutím vzduchu do hrudníku

První pomoc by v těchto případech měl umět poskytnout úplně každý. V základu k ní nepotřebujeme víc, než chladnou hlavu, základní vědomosti, dvě ruce a ochotu pomoci člověku, který se náhle ocitl v bezprostředním ohrožení života.

Zástava krevního oběhu a dýchání

Při zástavě krevního oběhu a dýchání dochází k nedostatečnému okysličení všech orgánů těla. Nejcitlivějším orgánem trpícím nedostatkem kyslíku v těle je mozek. Ten je již po třech a pěti minutách bez zásobení kyslíkem značně poškozen. Zástava krevního oběhu může mít mnoho příčin. Vždy se ale jedná o akutní život ohrožující stav. Člověk se zástavou krevního oběhu velmi rychle upadá do bezvědomí s následnou zástavou dechu. Bez zahájení resuscitace (oživování) postižený člověk umírá. Resuscitace je ve většině případů v první fázi zahájena laicky a může postiženému zachránit život. S každou minutou, kdy není prováděna, klesá šance na záchranu postiženého.

Věděli bychom, jak se v takové situaci zachovat a jak postiženému pomoci?

V první řadě vždy dbáme na své vlastní bezpečí, proto je jediné tak můžeme jako zachránce pomoci. Zhodnotíme, zda nám nehrozí nebezpečí, a přistoupíme k postiženému. Jemně s ním zatřeseme a hlasitě jej oslovíme: „Jste v pořádku?“ Pokud postižený nereaguje, voláme na pomoc dalšího zachránce. Provedeme záklon hlavy, čímž zprůchodníme dýchací cesty. Přiložíme své ucho k ústům a nosu postiženého a poslechem asi 10 vteřin zjistíme přítomnost vydechovaného vzduchu. Pohledem sledujeme případné pohyby hrudníku. Pozor ale na lapavé dýchání – gasping. Nejedná se o dýchání, nýbrž o průvodní jev srdeční zástavy. Postižený otevírá ústa jako kapr vytažený z vody. Tyto pohyby nám mohou připomínat dýchání. Postižený ale nedýchá a má srdeční zástavu. Přítomnost pulsu pohnutím ani poslechem u postiženého nezjistíme.

Pokud postižený není při vědomí a nedýchá normálně, voláme jako první tísňovou linku 155. Sdělíme město, ulici a číslo popisné. Dále co se stalo, je-li postižený při vědomí a zda dýchá nebo nedýchá. Po oznámení události na tísňovou linku zahajujeme neprodleně resuscitaci. Uložíme postiženého na záda na tvrdou podlahu a odstraníme vrchní část oděvu. Na střed hrudníku položíme spodní část dlaně. Druhou ruku přiložíme na první a propneme obě palce. Prsty můžeme proplést a obě ruce tak spojit. Klečíme u postiženého z boku na kolenou. Naše palce a ramena směřují kolmo na hrudník postiženého. S propnutými palci provedeme stlačení hrudníku do hloubky cca 5 - 6 cm u dospělých a do jedné třetiny výšky hrudníku u dětí. Stlačování hrudníku provádíme frekvencí asi 100 - 120 za minutu. Využíváme hmotnosti svého těla. Mezi každou kompresí hrudníku musí vždy dojít k jeho úplnému uvolnění, ale naše ruka s hrudníkem neztrácí kontakt. Pokud je to možné, srdeční masáž nepřerušujeme! Je-li na místě více zachránců, střídáme se zhruba po dvou minutách. Resuscitaci ukončujeme pouze v případě úplného vyčerpání zachránců, příjezdu Zdravotnické služby nebo předáním postiženého do rukou profesionálních záchranářů nebo do doby obnovení srdeční činnosti – postižený nabývá vědomí a začne se resuscitaci bránit. Správně prováděnou zevní masáž srdce dochází mimo jiné i k mechanickému stlačování srdce mezi hrudní kostí a páteří a tím částečně cirkulaci krve do mozku. U laické resuscitace provádíme pouze srdeční masáž. U proškolené a ochotné osoby střídáme srdeční masáž s umělými vdechy v poměru 30 stlačení hrudníku a 2 umělé vdechy (kardiopulmonární resuscitace – KPR). V případě provádění umělých vdechů nezapomeneme na zajištění průchodnosti dýchacích cest – náklon hlavy a případné vyčištění ústní dutiny.

Úspěšnost resuscitace zvyšuje použití automatizovaného externího defibrilátoru (AED). AED je přístroj, který je schopen změnit elektrickou aktivitu srdce a v případě potřeby podat elektrický léčebný výboj. AED vždy po dvou minutách resuscitaci zastaví,

vyhodnotí elektrickou aktivitu srdce a případně doporučí další elektrický výboj. AED je určeno pro použití laiky a dává zachránci hlasové pokyny k jeho použití a resuscitaci. **Včasně použití AED v rámci resuscitace může výrazně zvýšit šanci postiženého na přežití.** Uvádí se, že při okamžitém použití AED svědky zástavy je úspěšnost znovuoživení správné srdeční činnosti asi 80% (statisticky uváděný údaj).

Dojezd Zdravotnické záchranné služby je přímo závislý na vzdálenosti mezi postiženým a nejbližším výjezdovým stanovištěm. Lípa nad Orlicí a blízké okolí je v dojezdové vzdálenosti cca 10 - 15 minut (výjezdová stanoviště Zdravotnické záchranné služby Rychnov nad Kněžnou a Opočno). K tomuto času musíme ještě přičíst dobu předcházející nalezení postiženého a přivolání pomoci. S každou minutou, kdy není prováděna resuscitace, klesá šance postiženého na záchranu o 7 - 12% (statisticky uváděný údaj).

Je tedy zřejmé, že v odlehlejších lokalitách je jedinou šancí na přežití srdeční zástavy pro postiženého právě poskytnutí včasné a kvalitní laické první pomoci. Zde je skutečně o minuty, které rozhodují nejen o životě postiženého, ale i o jeho budoucí kvalitě.

Zapamatuj si tedy:

Dběj na svou vlastní bezpečnost

Nejeví-li postižený známky vědomí a nedýchá normálně, volej tísňovou linku 155

Zahaj resuscitaci co nejdříve a pokud je to možné, tak ji nepřerušuj

Je-li k dispozici automatizovaný externí defibrilátor, použij jej co nejdříve

Pokud nevíš, jak správně postiženému pomoci, operátor tísňové linky ti ochotně pomůže

Při telefonátu na tísňovou linku 155 uveď město, ulici a číslo popisné, kde se událost stala. Dále sděľ stručně, co se stalo, je-li postižený při vědomí a zda dýchá. Pokud je na místě více zachránců, pošli jednoho vyhlédnout příjezd Zdravotnické záchranné služby před dům.

Problématika první pomoci je velmi obsáhlé téma s rozdíly dle situací a specifických skupin. Výše uvedený článek obsahuje pouze základní a nejdůležitější informace týkající se poskytnutí první pomoci laiky. V příštím díle si přiblížíme první pomoc při náhlé ztrátě vědomí.

Norbert Šimon, JSDH Týniště n.O.

V případě srdeční zástavy a dalších život ohrožujících stavů volej nejprve na tísňovou linku 155

AED v obci Lípa n.O. na tel.č.: 731 070 808
/člen jednotky HASIČI Týniště n.O. - zdravotník/

MOHLO BY VÁS ZAJÍMAT...

Práce učitelky mateřské školy nespočívá jen v samotné výchově a vzdělávání dětí v předškolním zařízení, ale i ve vlastním sebevzdělávání, získávání nových poznatků a informací, které jsou pro tuto práci přínosem i obohacením. Na jaře jsem se zúčastnila dvou projektů. O prvním z nich jste se mohli dočíst na str. 19.

A teď k druhému projektu. Ve dnech **20. - 23. 4. 2015** jsem se zúčastnila za podpory paní ředitelky Mgr. Kateřiny Guldánové projektu společnosti ALFA HUMAN SERVICE - **Vzdělaná ředitelka - vzdělaný tým MŠ**. Jednalo se o stá v mateřských školách ve městě **Straubing v Dolním Bavorsku**. Navštívily jsme 3 různé typy mateřských školek, kde jsme se dozvěděly mnoho zajímavých poznatků z předškolního vzdělávání v Německu, zejména těch, které se týkaly vzdělávacího systému, výchovné koncepce, organizace dne v MŠ, způsobu práce s dětmi i prací zaměstnanců MŠ. První navštívenou školkou byla **MŠ KIGA : AWO Kindergarten und Kinderkrippe Regenboten, zřizovaná společností GmbH** - moderně řešené prostředí MŠ s přírodním oddělením jeslí.

Další den jsme navštívili **Institut für Hörgeschädigte** - integrativní MŠ pro sluchově postižené děti - komplex MŠ, ZŠ, střední školy, internátu, Speciálně pedagogického centra i centra KI (Kochleárních implantátů).

Poslední návštěva patřila církevní školce **Kindergarten Don Bosco**. K zařízení patří ještě školní družina a internát.

Závěrem bych shrnula návštěvu školek ve městě Straubingu velmi pozitivně. Upoutalo mě prostředí školek, většinou velmi pestré, ale vkusně kombinované se dřevem a velkými okny s možností co největšího pohybu venku, tematicky zaměřené části MŠ - místnosti na výtvarnou a pracovní činnost, tělocvičny. Zaujal a možná i překvapil reálný dne, zejména to, že děti ve školkách nespí ani neodpočívají po obědě, mírnější hygienické normy, možnost donášky vlastní stravy do školky. Vedení dětí k samostatnosti - samoobsluha při jídle, včetně umytí nádobí. Organizace celého dne - hodně pohybu venku, volný pohyb dětí mezi jednotlivými odděleními. Složení týmů zaměstnanců v MŠ, jeslích - kvalifikované učitelky i vychovatelky. A určitě také rozdílné vzdělávací koncepce, jejich smyslem není plnění cílů, ale smyslem je dítě samotné a jeho přirozené potřeby. A v neposlední řadě i to, s jakou samozřejmostí jsou společností přijímány děti s handicapem, jak jsou vnímány a bezproblémově vzdělávány v běžných mateřských školách, základních školách i v pozdějším zařazení do pracovní sféry. Někdy mám pocit, že v naší společnosti taková velkorysost a zejména tolerance chybí a jakákoliv odlišnost se stává často překážkou.

Marie Nedomanská, učitelka MŠ

Babské rady

Dnes bude řeč o zdraví. Některé babské rady a jejich účinek tě může ověřit, proto vám je nabízíme tak, jak jsme je takřikajíc nakoupili. Opravdu jen tě může čekat na to, a se někomu udělá ječné zrnko, ani blondýnku ochotnou si natírat vlasy kečupem (více najdete o pár řádků později) k ruce nemáme. Ale nechceme vás o údajně spolehlivé rady připravit. Neberte je však příliš vážně a bavte se při jejich čtení.

Ječné zrnko je nejlepší nechat ošetřit lékařem a dříve se ať do vyléčení jeho rad. Jedna z babských rad však doporučuje zahrát bramboru, poté ji (po rozpůlení a vychladnutí) přiložit k oku na deset minut zabalenou v čistém hadříku.

Bílé zuby budete mít, když je budete třít rozpůlenou jahodou. Určitě vás prý zbaví i skvrn na zubech.

Máte špinavé uši? Stačí je chvíli (jen pár vteřin) zahřívát fénem na vlasy a maz v uších se rozpustí.

Problémy se střevy vyléčí smích. Smějte se, a to hodně, tak říkajíc z plna hrdla. Co vám zajistí nejen dobrou náladu, ale i dokonalou masáž střev.

Nikdy jsme to sice neviděli, ale když blondýnkám po koupání v bazénu s chlorovanou vodou **zezelenají vlasy**, měly by si je potřít kečupem a zabalit do fólie na zhruba půl hodiny. Poté je opláchnout. Barvivo z kečupu prý zneutradizuje zelenou barvu.

Bolí vás hlava? Ponořte si nohy do horké vody. Krev vám bude proudit do nohou a tlak, který je v hlavě, zmizí. Při úporné bolesti přidejte do vody rozemletá hořčičná semínka. Zkusit můžete i tučku mezi zuby. Nekousejte ji, jen stiskněte. Uvolní se tak obličejové svaly a bolesti se zbavíte. A když přitom otočíte hlavou čtyřikrát vlevo a čtyřikrát vpravo, úspěch je zaručen. I dobrá káva, nejlépe espresso, s několika kapkami citronové šťávy, vás bolesti hlavy zbaví. Co je pravda.

Bradavice do šesti týdnů zmizí, když jednou denně, po koupeli, na ně přiložíte vnitřek banánové slupky. Po týdnu bude bradavice měkká, po dvou týdnech se zmenší, po ji zmíněných šesti týdnech zcela zmizí. Anebo postižená místa potřete denně propolisem. Bradavice po krátké době zmizí. I to je pravda. Jiná babská rada doporučuje vytrhnout kapradí i s kořenem, uvařit ho a v roztoku omývat postižená místa. Bradavice uschnou a opadnou. Ale opravdovou perlou mezi babskými radami je pak tato: máčejte starou sekýrku v kbelíku vody alespoň 12 hodin a v této vodě pak namáchejte postižená místa. Časem bradavice odpadne.

Pokud máte afty v ústech, dejte si do nich vlhký sáček s čajem. Vydržíte to asi pět minut. Potom si ústa vypláchněte. Vlhký sáček s čajem je prý dobrým řešením i na opary.

Kašle se zbavíte, když ho budete potlačovat, tedy když se budete snažit kašlat co nejméně. Jde to, stačí se prý jen ovládat. Pomůže vám i cibulová šťáva s medem, pokud ji budete jíst několikrát denně po lůžkách. Co není legrace, ale pravda.

Je vám na omdlení? Začněte rychle stahovat pŕlky zadku. Tak naženete více krve do mozku, ten bude mít více kyslíku a slabost překonáte.

Na bolest zubů jedna z babských rad doporučuje smíchat jednu lžičku skořice s pěti lžičkami medu. Třikrát denně potřete bolavý zub, bolest zmizí. I vykání hřebíčku prý bolest odstraní. My však přesto doporučujeme zubaře.

Když jímáme med a skořici - tato kombinace je údajně skvělé řešení na **plynatost**. Zabraňuje totiž tvoření nadbytečných plynů při trávení. A také tzv. tě kému aludku po konzumaci těchto a tučných jídel. Dejte si dvě lžičky medu se lžičkou skořice před jídlem a jezte, co hrdlo ráčí.

Z Haló novin vybírala Helena Holubová

